

Nederlands
Genootschap
van Burgemeesters

Regioburgemeesters

Adres Bureau Regioburgemeesters
Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag

Postadres Postbus 20305
2500 EH Den Haag

Telefoon 088 6998878

Behandeld door R. Schenk

Telefoon

E-mail r.schenk@regioburgemeesters.nl

Onderwerp Reactie advies Raad van State ondermijning

Datum 4 juli 2019

Ons kenmerk

Bijlage(n) 1

Pagina 1/4

Geachte leden van de vaste Tweede Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid,

Eind maart heeft de Raad van State advies uitgebracht over het vraagstuk rond binnengemeentelijke informatiedeling in relatie tot de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Onlangs heeft de minister van Justitie en Veiligheid zijn reactie (mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) aan u gestuurd (Kamerstuk 2618939). Voor ons is dat aanleiding om u deze brief te sturen met onze visie op het Raad van State rapport en het vraagstuk rond binnengemeentelijke informatiedeling. Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters heeft zich eerder al via een brief aan beider ministers uitgelaten over dit onderwerp (brief d.d. 2 mei 2019).

Wij waarderen dat ook de minister het belang van de bestuurlijke aanpak in de integrale aanpak van ondermijning onderschrijft en het gemeentebestuur daartoe adequaat wil faciliteren. De voorgestelde aanpak als reactie op het Raad van State advies om met een modelprotocol te komen en daarnaast gemeenten te faciliteren met workshops vinden wij echter niet ver en niet snel genoeg gaan. Het voorstel borduurt voort op een aanpak die wij de afgelopen jaren hebben gehanteerd en ons niet dichterbij een oplossing heeft gebracht voor de gesignaleerde problematiek. De problematiek van informatiedeling in het veiligheidsdomein speelt al lang; in het toenmalige artikel 19 overleg is dit reeds in 2014 aangekaart. Wij hebben te maken met een urgent probleem en vijf jaar later ervaren wij niet dat dit met de grootste en noodzakelijke urgentie wordt opgepakt.

Wij vragen u om twee (in deze brief beschreven) nog niet nader verkende wegen aan te kaarten bij de minister, hem uit te nodigen in gezamenlijkheid tot antwoorden te komen op deze denkrichtingen en snel met een oplossing te komen voor de beschreven problematiek. Daarnaast vragen wij u om in het te voeren debat met de minister mee te geven hoe u de balans tussen rechtshandhaving enerzijds en privacy van goedwillenden anderzijds ziet.

Het knelpunt in het kort

Ondermijnende criminaliteit nestelt zich in de haarvaten van onze samenleving. Om daar effectief tegen op te treden is een goede informatiepositie van de overheid cruciaal. Gemeenten hebben in

de aanpak van deze criminaliteit een belangrijke rol en lopen aan tegen het feit dat veel informatie die zij zelf bezitten, niet gedeeld en gebruikt mag worden binnen de eigen gemeente (tussen gemeentelijke afdelingen). Reden daarvan is dat achter de verschillende taken veelal specifieke sectorale wetgeving schuil gaat met geheimhoudingsplichten. Dit betekent dat het kan voorkomen dat iemand een horecaverunning krijgt en tegelijkertijd een uitkering heeft; dat een subsidie wordt verleend aan iemand waarvan een andere afdeling weet dat deze zich niet aan wet- en regelgeving houdt; of blijven belangrijke signalen die in samenhang erop duiden dat er iets niet in de haak is, onbenut. Incidenten worden alleen op zichzelf beschouwd en zoals het NGB in haar brief terecht aansnijdt, ligt 'structureel incidentalisme' dan op de loer. Het delen van informatie is nodig om te beoordelen of een actie nodig is en welke overheidsdienst die actie het beste kan uitvoeren. De keuze om een interventie te plegen kan pas worden gemaakt na het leggen van de complete informatiepuzzel. Het kunnen gebruiken van informatie kan daarmee juist eerder in het proces leiden tot het afzien van verder onderzoek wat de privacy van individuen ten goede komt. Om een vuist te kunnen maken tegen ondermijnende criminaliteit, moeten sectorale grenzen binnen de overheid echter worden geslecht. Het is nodig voor een ontokerde, effectieve (integrale) aanpak van ondermijnende criminaliteit, daadkrachtige fraudebestrijding en het zijn van een integere overheid.

Advies van de Raad van State

In haar advies gaat de Raad van State in op twee vragen. De eerste richt zich op een bevoegdheidsverdelingsvraagstuk. Voor ons is dat nooit een vraagstuk geweest. De integrale aanpak waarbij iedere partner haar eigen bevoegdheden heeft en haar eigen instrumentarium gebruikt, is het uitgangspunt voor ons. Wij willen slechts informatie die reeds binnen de gemeente aanwezig is, kunnen delen met andere afdelingen binnen de gemeente voor de uitvoering van ons bestaande bestuursrechtelijke instrumentarium. In de weg daarnaartoe hebben wij gesuggereerd dat dit via de Gemeentewet zou kunnen worden geregeld, om op die wijze tegemoet te komen aan de vereisten die de Algemene Verordening Gegevensverwerking stelt. Wij vragen niet om een andere bevoegdheidsverdeling of het oprekken van het concept *openbare orde*, maar willen onze bestaande bestuurlijke bevoegdheden - op basis van een goede informatiepositie - adequaat in kunnen zetten.

Het tweede gedeelte van het advies gaat in op de gewenste informatiedeling. Ook de Raad van State komt niet met een passende oplossing voor deze problematiek. Het gaat hier niet 'slechts' om een knelpunt van gemeenten, maar om een knelpunt dat de gehele integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit in de kern raakt. Op het moment dat gemeenten informatie waarover zij beschikken niet kunnen benutten binnen de aanpak van ondermijning, werkt dit ook door naar het niet goed kunnen deelnemen in het RIEC samenwerkingsverband. Sterker nog: het staat haaks op de gedachte achter het RIEC convenant. De gemeente kan nu geen goede inschatting maken of er überhaupt actie nodig is, de casus naar het RIEC moet worden gebracht, of dat zij zelfstandig direct kan ingrijpen op basis van bestaand bestuurlijk instrumentarium.

Onze visie

Zeker in deze kabinetsperiode waarin het kabinet heeft aangegeven dat de bestrijding van ondermijning een speerpunt is, is het voor ons onbegrijpelijk dat juist dit probleem zo weinig urgent lijkt te worden opgepakt. Uiteraard willen ook wij dat een en ander zorgvuldig wordt geregeld, met oog voor de privacy van goedwillenden. Criminelen maken momenteel echter dankbaar gebruik van privacyregelgeving waardoor de rechtshandhaving onder druk komt te staan. Dat betekent dat we goed geïnformeerd afwegingen moeten kunnen maken en er een betere balans nodig is tussen privacy van goedwillenden en effectieve rechtshandhaving. Daarbij lijkt de eerdere Proeve met ideeën en denkrichtingen om de discussie te versnellen, gebruikt te worden als de enige oplossing en worden daar onmogelijkheden van geschetst. Wij missen op dit moment een inventief en 'out of the box' meedenkende Rijkspartner die naar mogelijkheden zoekt. Indachtig het advies van de Raad van State zien wij twee wegen die nog niet nader verkend zijn. Wij verzoeken u deze aan te kaarten bij de minister.

1. Eerder hebben wij door een privacyjurist aanvullend advies laten opstellen op de Proeve op het onderdeel informatiedeling, waaruit twee denkrichtingen komen. De tweede denkrichting regelt alleen de benodigde gegevensverwerkingsbevoegdheid voor de burgemeester in de Gemeentewet, zonder dat er generieke wetgeving op het gebied van ondermijning nodig is. Voor de volledigheid sturen wij u dit rapport bijgevoegd ook toe (de denkrichting zoals hierboven geschetst staat in paragraaf 6). Wij zien de geschetste denkwijze als een realistische oplossingsrichting die verder verkend en uitgewerkt moet worden. Dat vraagt een meedenkende Rijkspartner die naar mogelijkheden wil kijken en wetswijzigingen niet uit de weg gaat.
2. In het in consultatie gebrachte concept wetsvoorstel gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (WGS) wordt gebruik gemaakt van een drietal algemeen gestelde doelen die vervolgens leiden tot een raamwerk waarbinnen in samenwerkingsverbanden informatie kan worden gedeeld. Er moet worden bezien op welke wijze de principes waarop de WGS voortbouwt en de drie in de WGS algemeen geformuleerde doelen, breder toepasbaar zijn om zo een oplossingsrichting te vormen voor de hierboven geschetste problematiek. Op dit moment is onhelder waarom dit wel toepasbaar zou zijn voor samenwerkingsverbanden en niet voor het hier geschetste vraagstuk.

Nederlands
Genootschap
van Burgemeesters

Regioburgemeesters

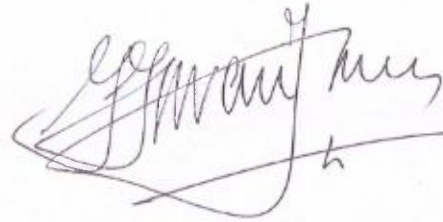
Zonder oplossingen voor deze problematiek kunnen wij niet anders dan accepteren dat wij ondanks onze goede wil, niet zo effectief kunnen en mogen optreden als maatschappelijk vereist is.

Graag gaan wij ook persoonlijk met u in gesprek om deze brief nader toe te lichten.

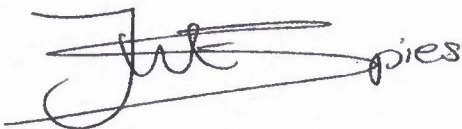
Hoogachtend,

Ing. A. Aboutaleb
Voorzitter Regioburgemeesters

mr. J.H.C. van Zanen
Voorzitter Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Mw. mr. drs. J.W.E. Spies
Voorzitter Nederlands Genootschap van Burgemeesters

CC Een afschrift van deze brief is ook verzonden aan de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties